

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 6Co/103/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8216203100
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8216203100.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a členov senátu JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Viery Kandrikovej v spore žalobcu: W. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. Z. XXXX/XX, XXX XX I., právne zastúpeného: JUDr. Igor Šafranko, advokát, so sídlom Sov.hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: Orange Slovensko, a.s., so sídlom Metodova 8, 821 08 Bratislava, IČO: 35 697 270, právne zastúpenému: Bobák, Bollová a spol. s r.o., so sídlom Dr. Vladimíra Clementisa 10, 821 02 Bratislava, IČO: 35 855 673, o zaplatenie primeraného finančného zadost'učinenia vo výške 191,63 Eur s prísl., o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bardejov č.k. 6C/83/2016-106 zo dňa 27.05.2019 takto

rozhodol:

- I. Potvrďuje sa rozsudok vo výroku I. a III.
- II. Stranám sporu sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Bardejov (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol:
„I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 191,63 Eur s úrokom z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 191,63 Eur od 12.08.2016 do zaplatenia, všetko v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

III. Žalobcovi p r i z n á v a voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.“

1.1. V odôvodnení svojho rozhodnutia, okrem iného uviedol, že v konaní vedenom na súde prvej inštancie pod sp.zn. 1C/363/2015 sa žalovaný v procesnom postavení žalobcu domáhal voči žalobcovi v procesnom postavení žalovaného, zaplatenia nedoplatku za telekomunikačné služby vo výške 449,40 Eur a náhrady škody vo výške 191,63 Eur. Žalovaný bol úspešný ohľadne zaplatenia nedoplatku vo výške 449,40 Eur, kde súd rozsudkom zo dňa 16.02.2016 v tejto časti žalobe vyhovel. Predmetným rozsudkom súd zamietol žalobu žalovaného voči žalobcovi na náhradu škody vo výške 191,63 Eur. Žalobca v predmetnom konaní neuplatnil žiadne prostriedky procesnej obrany a ochrana mu ako spotrebiteľovi bola poskytnutá samotným súdom rozhodujúcim o nárokoch žalovaného zo spotrebiteľskej zmluvy.

1.2. Ďalej uviedol, že vo veci sp.zn. 1C/363/2015 zamietnutie žaloby ohľadne náhrady škody vo výške 191,63 Eur súd prvej inštancie odôvodnil tým, že ustanovenie čl. 3 bod 3.7 Dodatku k zmluve o pripojení, od ktorého si žalovaný odvodzoval nárok na náhradu škody, obchádza zákon ohľadne existencie podmienok pre vznik nároku na náhradu škody, a ako také je neplatné nielen pre obchádzanie zákona, ale aj s ohľadom na to, že sa jedná o neprimeranú zmluvnú podmienku.

1.3. Po vyhodnotení všetkých okolností prípadu súd považoval žalobcom požadované finančné zadost'učinenie vo výške 191,63 Eur za primerané v zmysle § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. Žalovaný vo vzťahu k žalobcovi požadoval v konaní vedenom na tunajšom súde sp.zn. 1C/363/2015 zaplatenie aj

tej časti nároku (náhrady škody), ktorý vyplýval z neprijateľnej zmluvnej podmienky, a táto časť žaloby bola súdom zamietnutá.

1.4. Bol toho názoru, že vzhľadom na konkrétne okolnosti súdnej veci tak priznaná suma 191,63 Eur, zodpovedá zákonom akcentovanej ochrane spotrebiteľa, a má aj dostatočnú sankčnú funkciu, aby žalovaný od obdobného konania v budúcnosti upustil. Priznaná suma zároveň zodpovedá sume, o ktorú sa chcel žalovaný v konaní vedenom pod sp.zn. 1C/363/2015 na úkor žalobcu bezdôvodne obohatiť.

1.5. Zároveň uviedol, že žaloba bola žalovanému doručená dňa 10.08.2016, z čoho následne vyplýva, že dňom 11.08.2016 sa nárok žalobcu na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia stal splatným a až následne dňa 12.08.2016 sa tak žalovaný dostal s plnením svojho záväzku do omeškania. Súd prvej inštancie postupom podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3, § 10c Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. priznal žalobcovi voči žalovanému úrok z omeškania vo výške 8 % ročne z priznanej istiny od 12.08.2016 do zaplatenia. Pri určení výšky úrokov z omeškania postupoval podľa § 10c predmetnej vyhlášky, keďže záväzkový vzťah medzi stranami sporu vznikol pred 01.02.2013. Žalobu v časti prevyšujúcej priznané úroky z omeškania zamietol ako nedôvodnú, t.j. za deň 11.08.2016.

1.6. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku.

2. Proti tomuto rozhodnutiu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný, v ktorom uviedol, že pri rozhodovaní o výške nároku na primerané finančné zadosťučinenie je nutné prihliadať na správanie sa žalobcu počas trvania zmluvného vzťahu. Žalobca si neplnil svoje zmluvné povinnosti zo zmluvy, preto priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške uplatnenej náhrady škody, nie je dôvodné.

2.1. Namietal, že za týchto okolností, keď porušenie zmluvných povinností zo strany žalobcu prevyšuje žalovaným uplatnený nárok na náhradu škody, je priznanie primeraného finančného zadosťučinenia žalobcovi v rozsahu 191,63 Eur s príslušenstvom nedôvodné a v rozpore s dobrými mravmi.

2.2. Zároveň poukázal na rozsudok Okresného súdu Prešov zo dňa 11.06.2019 sp.zn. 12Csp/43/2016 v obdobnej právnej veci, kde súd pri rozhodovaní o nároku na primerané finančné zadosťučinenie skutočne prihliadol na všetky okolnosti prípadu, a to najmä na rozsah porušenia zmluvných povinností zo strany spotrebiteľa. Súd okrem iného uviedol, že inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobcu, resp. na kompenzáciu jeho majetkovej ujmy, ale musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany (rozsudok Krajského súdu Prešov zo dňa 24.05.2017 pod sp.zn. 2Co 137/2016).

2.3. Uzavrel, že priznanie primeraného finančného zadosťučinenia žalobcovi v rozsahu 191,63 Eur s príslušenstvom, je vzhľadom na všetky okolnosti prípadu neadekvátne a navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobu zamietne a prizná žalovanému náhradu trov konania.

3. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 Zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) preskúmal rozsudok v jeho napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce podľa zásad upravených v ust. § 379 a nasl. CSP bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

4. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

5. V prejednávanej veci je predmetom konania nárok žalobcu opierajúci sa o ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Citované ustanovenia zákona o ochrane spotrebiteľa upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Hypotéza tejto právnej normy vyžaduje splnenie predpokladov, ktorými sú úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. alebo osobitnými predpismi a spôsobilosť takéhoto porušenia práva alebo povinnosti privodiť spotrebiteľovi ujmu. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy, pretože stačí, ak tá ujma tu je. Bez právneho významu je, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy.

6. Inštitút primeraného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Tak právna teória, ako aj aplikačná prax spájajú inštitút náhrady škody výlučne so znížením majetku a ušlým ziskom. Náhrada škody ako inštitút súkromného práva

v podmienkach Slovenskej republiky a konštantnej judikatúry sleduje výlučne reparačnú funkciu. Pre porovnanie sankčná funkcia náhrady škody (punitive damages v práve USA a exemplary damages v práve Veľkej Británie) je taká náhrada škody, ktorej cieľom nie je kompenzovať žalobcu, ale skôr potrestať žalovaného za protiprávne konanie, ktorého sa dopustil vo vzťahu k žalobcovi a ktorým žalobcovi spôsobil škodu a odradiť odporcu alebo akúkoľvek tretiu osobu od opakovania takéhoto konania v budúcnosti. Sankčná náhrada škody teda trestá a súčasne pôsobí preventívne. Jazyk európskych predpisov a judikatúry akcentuje najmä druhú funkčnú zložku sankčnej náhrady škody, teda funkciu preventívnu (porov. najmä používanie adjektíva "odradzujúci").

7. A tak práve inštitút relatívnej náhrady nemajetkovej ujmy môže byť prostriedkom ochrany na doplnenie o preventívne účinky pred diskrimináciou. V zmysle už citovanej judikatúry ESD a antidiskriminačných smerníc musia byť sankcie za diskriminačné správanie „účinné, primerané a odradzujúce“.

8. Z obsahu súdneho spisu nepochybne vyplýva, že porušenie práva žalobcu vyplýva z rozsudku Okresného súdu Bardejov č.k. 1C/363/2015-54 zo dňa 16.02.2016, ktorým bolo vyhovené žalobe žalovaného voči žalobcovi o zaplatenie sumy 449,40 Eur s úrokom z omeškania, avšak v časti o zaplatenie sumy 191,63 Eur s úrokom z omeškania súd prvej inštancie žalobu zamietol z dôvodu, že ustanovenie čl. 3 bod 3.7. Dodatku k zmluve o pripojení obchádza zákon ohľadne existencie podmienok pre vznik nároku na náhradu škody a ako také je neplatné nielen pre obchádzanie zákona, ale aj s ohľadom na to, že sa jedná o neprimeranú zmluvnú podmienku. Konštatoval, že nárok na náhradu škody, ktorú žalovaný odvíja od toho, že spotrebiteľovi bol poskytnutý mobilný telefón v oveľa nižšej, než trhovej cene, za podmienky, že neporuší zmluvné povinnosti, neexistuje.

9. Z ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. pritom nevyplýva, aby predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadostučinenie malo byť podanie žaloby na súde. Spotrebiteľ sa totiž ochrany svojho práva môže domáhať na súde nielen podaním žaloby, ale tiež formou obrany proti uplatnenému nároku. Rovnako takáto ochrana spotrebiteľovi môže byť poskytnutá i orgánom rozhodujúcim o nárokoch so spotrebiteľskej zmluvy. Aj vtedy, ak je ochrana poskytnutá spotrebiteľovi bez návrhu zo strany orgánu rozhodujúceho o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy a určité plnenie požadované žalobou nie je priznané, zamietnutie žaloby ohľadne tohto plnenia nie je možné z procesnej stránky hodnotiť inak ako úspech spotrebiteľa a nie úspech orgánu rozhodujúceho o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy, ktorý postavenie strany sporu nemá (porov. uznesenie Krajského súdu v Prešove č.k. 7Co/105/2017 zo dňa 25.01.2018).

10. Odvolací súd na margo námietky žalovaného, že priznanie primeraného finančného zadostučinenia žalobcovi je nedôvodné a v rozpore s dobrými mravmi, keď porušenie zmluvných povinností zo strany žalobcu prevyšuje žalovaným uplatnený nárok na náhradu škody uvádza, že vzhľadom na povinnosť zdržať sa používania zmluvnej podmienky, ktorá bola určená za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti alebo nepriznanie plnenia dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky v § 53a Občianskeho zákonníka, považoval túto odvoláciu námietku žalovaného za neopodstatnenú.

11. Zároveň odvolací súd poznamenáva, že žalovaný namiesto dodržiavania zákazu ďalšieho používania neprijateľnej zmluvnej podmienky ju naďalej používal tak, že z nej uplatňoval na súde práva.

12. Čo sa týka výšky primeraného finančného zadostučinenia, odvolací súd nepovažuje sumu 191,63 Eur za neprimeranú. Za stavu, že cieľom existencie inštitútu finančného zadostučinenia je okrem iného mať reálny a efektívny odradzujúci účinok vo vzťahu k dodávateľovi od upustenia, recidívy porušovania spotrebiteľských práv, suma finančného zadostučinenia priznaná súdom prvej inštancie je plne opodstatnená s ohľadom na skutočnosť, že v predmetnom prípade spotrebiteľovi nielen reálne hrozilo, že dodávateľ sa bude na základe zmluvy domáhať plnenia z neprijateľnej zmluvnej podmienky, ale k takému konaniu aj skutočne došlo, keďže žalovaný si uplatnil na súde prvej inštancie v konaní pod sp.zn. 1C/363/2015 náhradu škody, z dôvodu porušenia zmluvných podmienok žalobcom dojednaných na základe zmluvy o pripojení.

13. Pre úplnosť odvolací súd dopĺňa, že na to, aby všeobecný súd priznal spotrebiteľovi nárok na primerané finančné zadostučinenie, úplne postačuje len samotná existencia hrozby vzniku ujmy počas účinnosti zákona č. 250/2007 Z.z.

14. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd konštatuje, že za daného stavu s ohľadom na závažné porušenie práv žalobcu zo strany žalovaného, je priznanie finančného zadosťučinenia plne dôvodné. Pri určení výšky priznaného zadosťučinenia odvolací súd je toho názoru, že primeraná povaha a rozsahu porušenia práv žalobcu je suma 191,63 Eur, ktorá zodpovedá svojmu účelu, teda poskytuje žalobcovi ako spotrebiteľovi satisfakciu a odradí dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľov.

15. Vychádzajúc z dôvodov, ktoré uviedol, odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny vo výroku I. podľa § 387 ods. 1 CSP, potvrdil.

16. Rozhodnutiu súdu prvej inštancie vo veci samej zodpovedá aj súvisiaci výrok III. o trovách konania, ktorý odvolací súd podľa ustanovenia § 387 ods. 1 a 2 CSP, stotožňujúc sa s dôvodmi v rozhodnutí o trovách konania, potvrdil.

17. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že žalobca bol úspešný, no v priebehu odvolacieho konania mu žiadne preukázateľné trovy nevznikli a žalovanému ako procesne neúspešnej strane nárok na náhradu trov odvolacieho konania nevznikol.

18. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).